

Posudek bakalářské práce Marcely Havlíčkové Současný lékařský slang

Ke zpracování tématu autorku motivovala především touha hlouběji se seznámit se slangem používaným v lékařském a zdravotnickém prostředí a také jisté tajemství, jak se dozvídáme v Úvodu, neboť řadě výrazů laik nemůže rozumět. (Dodejme, že to je podstata každého slangu.)

Autorka práci rozdělila na část teoretickou a část praktickou. V té první, značně obsáhlé, se věnuje teoretickým aspektům pojmů slang a sociolekt, definuje rovněž poloútvary národního jazyka, přináší poznatky spjaté s metodologickými otázkami výzkumu slangu, s jeho vnitřní diferenciací i s tvořením slangových jednotek. Tyto kapitoly jsou zpracovány velmi zevrubně, přehledně a fundovaně. Autorka zjevně nepodceňuje význam studia odborné literatury. Při svých parafrázovaných výkladech z ní vychází. Bibliografické citace pramenů, na něž odkazuje, uvádí pod čarou a důsledně respektuje normu jejich záznamu.

V praktické části práce je prezentován soubor získaného lexikálního výraziva, čítající pozoruhodných 530 slangových jednotek. Ty autorka velmi důsledně utřídila podle charakteru denotátu do devíti sémantických skupin a neméně pečlivě provedla jejich jazykovou charakteristiku. Při ní vychází ze čtyř stanovených kritérií, která promyšleně korespondují se šesti vyslovenými hypotézami. Výsledky jejich konfrontace se zjištěným stavem jsou prezentovány v Závěru. V případě předpokladu výskytu expresivity působí vyhodnocení v Závěru, domnívám se, poněkud nejasně, kdy autorka přiznává, že očekávala „vyšší frekventovanost citově zabarvených slov“. Připomeňme, že expresivita patří k atributům slangu, že citově zabarvená slova nemusí být vždy expresivní, stejně jako nemusí platit, že expresivní slova jsou vždy vulgární, jak může vyplývat z vyjádření v podkap. 10.4. V této souvislosti se ještě nabízí otázka, zda autorka přítomnost příznaku expresivity ověřovala v některém ze slovníků – v Seznamu použitých pramenů a literatury není totiž uveden ani Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost, ani Slovník spisovného jazyka českého.

Zvolená metodologie výzkumu se autorce zjevně osvědčila. Po předvýzkumu, realizovaném rozhovorem se studenty zdravotnických škol a zdravotními sestrami, následovalo zadání dotazníků, avšak ne všechny byly použitelné, jak je uvedeno v Závěru, „některé byly vyplněny s velkou mírou nadsázky ...“.

Domnívám se, že vzhledem k okolnosti, že byli do 151četného vzorku respondentů v rámci této dotazníkové metody zahrnuti pouze dva lékaři (viz Metody práce), nabízí se úvaha spíše o názvu práce Zdravotnický slang – je totiž možné, že mnohé slangismy užívané v rámci pracovní náplně lékařů specialistů (např. při operacích) mohou zde chybět.

Jazykové zpracování slangových výrazů je provedeno velmi důkladně. Získané poznatky, zejména v souvislosti s motivací shromážděných lexémů, autorka prezentuje vždy v souvislostech a lingvisticky náležitě je odůvodňuje. Otázku synonymie v rámci zkoumaného slangu řeší precizně sestavený slovníček.

Domnívám se, že tato bakalářská práce, zcela oprostěna od jazykových nedostatků, splnila beze zbytku svůj cíl, a dokonce přesahuje rámec práce bakalářské. Její vysoká úroveň koresponduje s autorčinou odbornou erudovaností a kultivovaným jazykovým projevem, respektujícím rovněž normu odborného stylu. Práci je proto možno doporučit k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň: **výborně.**

PhDr. Zdeněk Suda, CSc.
oponent

Rokycany 7. 5. 2012